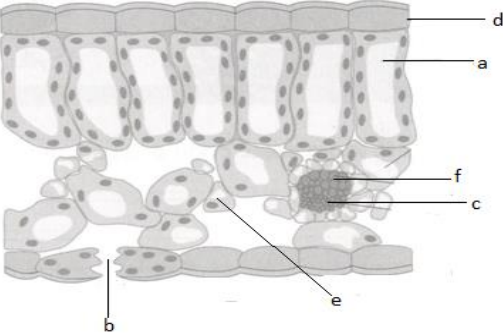

KARTA ODPOWIEDZI – konkurs z biologii dla uczniów szkół podstawowych
ETAP REJONOWY

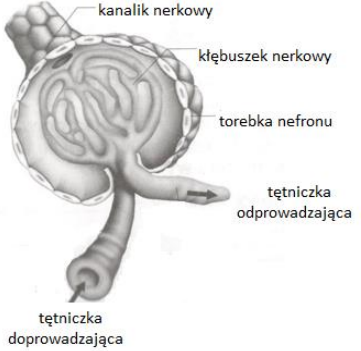
l.p.	max. pkt.	prawidłowe odpowiedzi	punktacja	uwagi
1.	3 pkt.	1B 2A 3D 4C 5E	Za 5 poprawnych przyporządkowań - 3 pkt. 4-3 przyporządkowania - 2 pkt. 2 przyporządkowania - 1 pkt. 1 - 0 przyporządkowań - 0 pkt.	
2.	5 pkt.	A. 1 rybosomy 2 ściana komórkowa 3 wodniczka / wakuola 4 błona komórkowa 5 aparat Golgiego B. 1, 2, 4 C. substancja jądrowa / nukleoid	Za prawidłowe rozpoznanie 5 struktur komórkowych - 3 pkt. 4- 3 struktur - 2 pkt. 2 struktur - 1 pkt. 1 - 0 struktur - 0 pkt. Za poprawne wykonanie polecenia B - 1 pkt. i polecenia C - 1 pkt.	
3.	4 pkt.	I. A. ziarenkowiec B. dwoinka C. paciorkowiec D. gronkowiec E. laseczka F. pałeczka II. wytwarzanie przetrwalników	Za podanie 6 prawidłowych nazw form bakterii - 3 pkt. 5 - 4 nazw - 2 pkt. 3 - 2 nazw - 1 pkt. 1 - 0 nazw - 0 pkt. Za podanie właściwego przystosowania - 1 pkt.	
4.	3 pkt.	A. Mitochondria występują we wstawce, dzięki nim plemnik ma energię do ruchu. B. Główka plemnika jest zakończona akrosomem, który zawiera enzymy umożliwiające wniknięcie główki plemnika do komórki	Za podanie miejsca występowania mitochondriów - 1 pkt. i uzasadnienie ich obecności	Uzasadnienie w poleceniu A może być sformułowane

		jajowej.	w tym miejscu - 1 pkt. Za poprawne uzupełnienie zdania w poleceniu B - 1 pkt.	inaczej. Jeśli jest poprawne przyznajemy punkt.
5.	3 pkt.	1. pędzlak 2. np. borowik 3. drożdże 4. pleśniak biały / pleśniak 5. buławinka czerwona / buławinka	Za wypisanie poprawnych nazw 5 grzybów - 3 pkt. 4 - 3 nazw - 2 pkt. 2 nazw - 1 pkt. 1 - 0 nazw - 0 pkt.	
6.	2 pkt.	A. wiązanie azotu atmosferycznego B. są to bakterie cudzożywne Uzasadnienie: Żywią się pokarmem wytworzonym przez rośliny motylkowate.	Za poprawne wykonanie polecenia A - 1 pkt. i polecenia B - 1 pkt.	Uzasadnienie w poleceniu B może być sformułowane inaczej. Jeśli jest poprawne przyznajemy punkt.
7.	4 pkt.		Za prawidłowe podpisanie 6 elementów liścia - 4 pkt. 5 elementów - 3 pkt. 4 - 3 elementów - 2 pkt. 2 elementów - 1 pkt. 1 - 0 elementów - 0 pkt.	
8.	1 pkt.	poprawna odpowiedź: D	Za zaznaczenie prawidłowej odpowiedzi - 1 pkt.	
9.	4 pkt.	Komórki żywe przeprowadzają fotosyntezę, gdyż posiadają chloroplasty. Komórki martwe służą do gromadzenia wody, mają zgrubiałe ściany komórkowe.	Za podanie roli i przystosowania komórek żywych - 1 pkt. i komórek martwych w liściu mchu torfowca - 1 pkt.	Uczeń może podać jeszcze inne znaczenia torfu w życiu człowieka.

		<p>Torf wykorzystywany jest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. do kąpeli borowinowych / do celów leczniczych 2. do uprawy roślin / w ogrodnictwie 3. jako materiał opałowy 	<p>Za wypisanie 3 znaczeń torfu w życiu człowieka - 2 pkt. 2 znaczeń - 1 pkt. 1 - 0 znaczeń - 0 pkt.</p>	<p>Jeżeli są poprawne, przyznajemy punkt/punkty.</p>																		
10.	4 pkt.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>zmodyfikowana lodyga lub korzeń</th> <th>funkcje zmodyfikowanego lodygi lub korzenia</th> <th>przykład rośliny</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>lodyga czepna</td> <td>zapewnia roślinie wzrost w kierunku światła</td> <td>winorośl</td> </tr> <tr> <td>rozłogi</td> <td>służą do rozmnażania wegetatywnego</td> <td>truskawka</td> </tr> <tr> <td>kłacze</td> <td>gromadzi materiały zapasowe</td> <td>konwalia</td> </tr> <tr> <td>korzenie czepne</td> <td>przymocowanie rośliny do gałęzi, pni drzew czy ścian</td> <td>bluszcz</td> </tr> <tr> <td>korzenie podporowe</td> <td>podpieranie rośliny , zabezpieczenie przed utratą równowagi</td> <td>kukurydza</td> </tr> </tbody> </table>	zmodyfikowana lodyga lub korzeń	funkcje zmodyfikowanego lodygi lub korzenia	przykład rośliny	lodyga czepna	zapewnia roślinie wzrost w kierunku światła	winorośl	rozłogi	służą do rozmnażania wegetatywnego	truskawka	kłacze	gromadzi materiały zapasowe	konwalia	korzenie czepne	przymocowanie rośliny do gałęzi, pni drzew czy ścian	bluszcz	korzenie podporowe	podpieranie rośliny , zabezpieczenie przed utratą równowagi	kukurydza	<p>Za prawidłowe uzupełnienie 5 wierszy tabeli - 4 pkt. 4 wierszy - 3 pkt. 3 wierszy - 2 pkt. 2 wierszy - 1 pkt. 1 - 0 wierszy - 0 pkt.</p>	<p>Funkcje zmodyfikowanych organów mogą być inaczej sformułowane, przykłady roślin mogą być inne. Jeśli są poprawne przyznajemy punkt/punkty.</p>
zmodyfikowana lodyga lub korzeń	funkcje zmodyfikowanego lodygi lub korzenia	przykład rośliny																				
lodyga czepna	zapewnia roślinie wzrost w kierunku światła	winorośl																				
rozłogi	służą do rozmnażania wegetatywnego	truskawka																				
kłacze	gromadzi materiały zapasowe	konwalia																				
korzenie czepne	przymocowanie rośliny do gałęzi, pni drzew czy ścian	bluszcz																				
korzenie podporowe	podpieranie rośliny , zabezpieczenie przed utratą równowagi	kukurydza																				
11.	2 pkt.	<p>A. Problem badawczy: Wpływ ilości dwutlenku węgla na intensywność procesu fotosyntezy / Jaki wpływ na intensywność fotosyntezy ma ilość dwutlenku węgla?</p> <p>B. Sposób pomiaru: Liczenie wydobywających się pęcherzyków gazu w określonej jednostce czasu.</p>	<p>Za prawidłowo sformułowany problem badawczy - 1 pkt. Z poprawnie podany sposób pomiaru - 1 pkt.</p>	<p>Problem badawczy i sposób pomiaru mogą być sformułowane inaczej. Jeśli są poprawne przyznajemy punkt/punkty.</p>																		

12.	2 pkt.	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 50%;">GAMETOFIT</td> <td style="width: 50%;">SPOROFIT</td> </tr> <tr> <td>a, b, e</td> <td>c, d</td> </tr> </table>	GAMETOFIT	SPOROFIT	a, b, e	c, d	Za poprawne przyporządkowanie wszystkich informacji do gametofitu - 1 pkt. i do sporofitu - 1 pkt.	
GAMETOFIT	SPOROFIT							
a, b, e	c, d							
13.	4 pkt.	<p>A. Jest to kwiat obupłciowy, gdyż posiada zarówno pręciki, jak i słupek.</p> <p>B. działki kielicha i płatki korony</p> <p>C. 1. ochrona pręcików i słupków 2. zwabianie owadów</p> <p>D. nasienie powstaje z zalążka owocnia powstaje ze ścian zalążni</p>	Za poprawne wykonanie polecenia A, B, C i D - po 1 pkt.	Odpowiedzi w poleceniach A, C, D mogą być sformułowane inaczej. Jeśli są poprawne przyznajemy punkt/punkty.				
14.	1 pkt.	Prawidłowa odpowiedź: C	Za zaznaczenie prawidłowej odpowiedzi - 1 pkt.					
15.	6 pkt.	<p>Rozwiązanie logogryfu: FOKA SZARA</p> <p>1. P A N T O F E L E K</p> <p>2. Ś W I D R O W I E C</p> <p>3. O K R Z E M K I</p> <p>4. P O K A R M O W A</p> <p>5. S K R Ę T N I C A</p> <p>6. R Z Ę S K I</p> <p>7. A M E B A</p> <p>8. K R A S N O R O S T Y</p> <p>9. M A L A R I A</p>	Za wypisanie 9 odpowiedzi logogryfu - 5 pkt. 8 - 7 odpowiedzi - 4 pkt. 6 - 5 odpowiedzi - 3 pkt. 4 - 3 odpowiedzi - 2 pkt. 2 odpowiedzi - 1 pkt. 1 - 0 odpowiedzi - 0 pkt. Za podanie poprawnego rozwiązania logogryfu - 1 pkt.					
16.	4 pkt.	<p><u>Przykładowe odpowiedzi:</u> Owady: jelonek rogacz, niepylak apollo Płazy: salamandra plamista, rzekotka drzewna Gady: żółw błotny, żmija zygzakowata Ssaki: bóbr europejski, niedźwiedź brunatny</p>	Za wypisanie 2 chronionych owadów - 1 pkt. 2 płazów - 1 pkt. 2 gadów - 1 pkt. 2 ssaków - 1 pkt.	Uczeń może podać inne przykłady chronionych zwierząt.				

17.	5 pkt.	<p>a) nie mają przewodu pokarmowego rozpoczynającego się otworem gębowym i kończącego się odbytem - A, B</p> <p>b) mają zamknięty układ krwionośny - C</p> <p>c) rozmnażają się przez pączkowanie - A</p> <p>d) przechodzą rozwój złożony z przeobrażeniem zupełnym - D</p> <p>e) wykształciły narząd oddechowy - D, E</p>	<p>Za wypisanie wszystkich właściwych zwierząt w każdym podpunkcie - po 1 pkt.</p>																																					
18.	2 pkt.	<p>A. włosień kręty</p> <p>B. jedząc mięso z larwami włosnia / jedząc mięso np. świni, które nie zostało przebadane przez weterynarza</p>	<p>Za udzielenie prawidłowej odpowiedzi w poleceniu A i B - po 1 pkt.</p>																																					
19.	5 pkt.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>l.p.</th> <th>cecha charakterystyczna</th> <th>PŁAZY</th> <th>GADY</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Posiadają grubą skórę z suchym, stwardniałym naskórkiem.</td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Zapłodnienie u tych zwierząt jest wewnętrzne.</td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Przechodzą rozwój złożony.</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Posiadają płuca o budowie gąbczastej.</td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Dzięki rytmicznemu opadaniu i podnoszeniu dna jamy gębowej powietrze tłoczone jest do płuc.</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>Pokryte są cienką skórą z licznymi porami.</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>7.</td> <td>Wytwarzają błony płodowe.</td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>8.</td> <td>Ruchy klatki piersiowej u tych zwierząt usprawniają wymianę gazową.</td> <td></td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table>	l.p.	cecha charakterystyczna	PŁAZY	GADY	1.	Posiadają grubą skórę z suchym, stwardniałym naskórkiem.		X	2.	Zapłodnienie u tych zwierząt jest wewnętrzne.		X	3.	Przechodzą rozwój złożony.	X		4.	Posiadają płuca o budowie gąbczastej.		X	5.	Dzięki rytmicznemu opadaniu i podnoszeniu dna jamy gębowej powietrze tłoczone jest do płuc.	X		6.	Pokryte są cienką skórą z licznymi porami.	X		7.	Wytwarzają błony płodowe.		X	8.	Ruchy klatki piersiowej u tych zwierząt usprawniają wymianę gazową.		X	<p>Za poprawna ocenę 8 informacji - 5 pkt. 7 informacji - 4 pkt. 6 - 5 informacji - 3 pkt. 4 - 3 informacji - 2 pkt. 2 informacji - 1 pkt. 1 - 0 informacji - 0 pkt.</p>	
l.p.	cecha charakterystyczna	PŁAZY	GADY																																					
1.	Posiadają grubą skórę z suchym, stwardniałym naskórkiem.		X																																					
2.	Zapłodnienie u tych zwierząt jest wewnętrzne.		X																																					
3.	Przechodzą rozwój złożony.	X																																						
4.	Posiadają płuca o budowie gąbczastej.		X																																					
5.	Dzięki rytmicznemu opadaniu i podnoszeniu dna jamy gębowej powietrze tłoczone jest do płuc.	X																																						
6.	Pokryte są cienką skórą z licznymi porami.	X																																						
7.	Wytwarzają błony płodowe.		X																																					
8.	Ruchy klatki piersiowej u tych zwierząt usprawniają wymianę gazową.		X																																					
20.	3 pkt.	<p>I A. dźwigacz / atlas B. obrotnik</p> <p>II staw obrotowy</p> <p>III przeczące ruchy głową</p>	<p>Za udzielenie prawidłowej odpowiedzi w poleceniu I, II i III - 1 pkt.</p>																																					
21.	4 pkt.	<p>A. kłębuszka nerkowego, torebką Bowmana, kanalika nerkowego</p> <p>B.</p>	<p>Za wpisanie 3 elementów nefronu i zaznaczenie ich na rysunku - po 1 pkt.</p> <p>Za udzielenie poprawnej odpowiedzi w poleceniu C - 1 pkt.</p>	<p>Odpowiedź w poleceniu C może być sformułowana inaczej. Jeśli jest poprawna przyznajemy</p>																																				

		 <p>C. Dzięki zróżnicowanej średnicy tętniczek, krew przepływa przez kłębuszek nerkowy pod większym ciśnieniem, co ułatwia filtrację.</p>		punkt.																		
22.	4 pkt.	<table border="1" data-bbox="407 746 1276 1276"> <thead> <tr> <th>czynności organizmu</th> <th>część współczulna AUN</th> <th>część przywspółczulna AUN</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>zwężanie źrenic i hamowanie wydzielania łez</td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>rozszerzenie dróg oddechowych</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>pobudzanie wydzielania soku żołądkowego i ruchów żołądka</td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>zmniejszenie ciśnienia krwi, spowolnienie pracy serca</td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>rozszerzanie ścian pęcherza moczowego</td> <td>X</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	czynności organizmu	część współczulna AUN	część przywspółczulna AUN	zwężanie źrenic i hamowanie wydzielania łez		X	rozszerzenie dróg oddechowych	X		pobudzanie wydzielania soku żołądkowego i ruchów żołądka		X	zmniejszenie ciśnienia krwi, spowolnienie pracy serca		X	rozszerzanie ścian pęcherza moczowego	X		<p>Za poprawne wstawienie 5 znaków X we właściwej kolumnie tabeli - 4 pkt. 4 znaków X - 3 pkt. 3 znaków X - 2 pkt. 2 znaków X - 1 pkt. 1 - 0 znaków X - 0 pkt.</p>	
czynności organizmu	część współczulna AUN	część przywspółczulna AUN																				
zwężanie źrenic i hamowanie wydzielania łez		X																				
rozszerzenie dróg oddechowych	X																					
pobudzanie wydzielania soku żołądkowego i ruchów żołądka		X																				
zmniejszenie ciśnienia krwi, spowolnienie pracy serca		X																				
rozszerzanie ścian pęcherza moczowego	X																					

23.	3 pkt.	<p>polecenie 1 X - progesteron</p> <p>polecenie 2 Nie doszło do zapłodnienia. Poziom progesteronu spada.</p>	<p>Za poprawne wykonanie polecenia 1 - 1 pkt.</p> <p>Za poprawne wykonanie polecenia 2 - 1 pkt.</p> <p>oraz podanie uzasadnienia - 1pkt.</p>	<p>Uzasadnienie w poleceniu 2 może być sformułowane inaczej. Jeśli jest poprawne przyznajemy punkt.</p>
24.	3 pkt.	<p>1. grupa AB</p> <p>2. Tak, osoba z grupą krwi AB jest uniwersalnym biorcą i może pobrać krew każdej grupy krwi.</p> <p>3. AB</p>	<p>Za udzielenie 3 poprawnych odpowiedzi - po 1 pkt.</p>	<p>Uzasadnienie w pytaniu 2 może być sformułowane inaczej. Jeśli jest poprawne przyznajemy punkt.</p>
25.	5 pkt.	<p>1. tęczówka</p> <p>2. siatkówka</p> <p>3. ciało szkliste</p> <p>4. kowadełko</p> <p>5. trąbka słuchowa / Eustachiusza</p> <p>6. kanały półkoliste</p>	<p>Za wpisanie 6 właściwych nazw elementów oka lub ucha - 5 pkt.</p> <p>5 nazw - 4 pkt.</p> <p>4 nazw - 3 pkt.</p> <p>3 nazw - 2 pkt.</p> <p>2 nazw - 1 pkt.</p> <p>1 - 0 nazw - 0 pkt.</p>	